

**2022–2030 M. KAUNO REGIONO PLĖTROS PLANO
PAŽANGOS PRIEMONĖS NR. LT022-02-02-03
„SOCIALINIŲ PASLAUGŲ ĮSTAIGŲ SENYVO AMŽIAUS ASMENIMS
INFRASTRUKTŪROS PLĖTRA“ PAGRINDIMO APRAŠAS
2024-06-28 Nr. 6PA-28**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

Regiono plėtros uždavinys (-iai)	Pažangos priemone Nr. LT022-02-02-03 „Socialinių paslaugų įstaigų senyvo amžiaus asmenims infrastruktūros plėtra“ (toliau – pažangos priemonė) prisidedama prie 2022–2030 m. Kauno regiono plėtros plane (toliau – planas) nustatyto uždavinio Nr. LT022-02-02 „Padidinti socialinių paslaugų prieinamumą pažeidžiamiesiems asmenims“ įgyvendinimo.
---	---

**II SKYRIUS
SITUACIJOS ANALIZĖ IR SIEKIAMAS POKYTIS**

Pažangos priemone sprendžiama Kauno regione identifikuota problema „Neužtikrinama socialinė gerovė ir tolygus užimtumas“ ir šalinama priežastis „Socialinių paslaugų prieinamumo trūkumas pažeidžiamiesiems asmenims“.

Atsižvelgiant į Regioninės pažangos priemonės Nr. 09-003-02-02-11 (RE) „Sumažinti pažeidžiamų visuomenės grupių gerovės teritorinius skirtumus“ finansavimo gairėse¹ (toliau – finansavimo gairės) nurodytą informaciją apie finansavimo gairėmis finansuojamą veiklą „Socialinių paslaugų įstaigų senyvo amžiaus asmenims infrastruktūros modernizavimas ir plėtra“, pažangos priemone numatoma spręsti senyvo amžiaus asmenų tikslinės grupės problemas. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymu, senyvo amžiaus asmuo – sukakęs senatvės pensijos amžių asmuo, kuris dėl amžiaus iš dalies ar visiškai yra netekęs gebėjimų savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime. Lietuvoje 2023 m. vyrų senatvės pensijos amžius – 64 m. 6 mėn., moterų senatvės pensijos amžius – 64 m. (Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 7 priedas). 2023 metų duomenimis, Kauno regione buvo 126 183 64 m. ir vyresni gyventojai, t. y. 21,76 proc. visų regiono gyventojų (Valstybės duomenų agentūra, 2024 m.). Didžiausia senatvės pensijos amžiaus sulaukusių asmenų dalis fiksuojama Birštono sav. (27,72 proc.), mažiau nei ketvirtadalį savivaldybės gyventojų pensinio amžiaus asmenys sudaro Raseinių r. sav. (24,63 proc.), Prienų r. sav. (24,48 proc.), Kėdainių r. sav. (23,5 proc.), Kauno m. sav. (22,65 proc.), Jonavos r. sav. (21,89 proc.), Kaišiadorių r. sav. (21,2 proc.), o mažiausia dalis tenka Kauno r. sav. (16,61 proc.) (Valstybės duomenų agentūra, 2024 m.). Nors vyresnis amžius siejasi su didesniu poliligtumu, tačiau ne visi pensinio amžiaus sulaukę asmenys dėl amžiaus iš dalies ar visiškai yra netekę gebėjimų savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime, todėl, siekiant tiksliai nustatyti tikslinės grupės dydį, remiamasi Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – SADM) pateikiamais duomenimis² apie slaugos ir priežiūros (pagalbos) poreikį – Kauno regione 2023

¹ Patvirtintos Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2023 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. A1-439 „Dėl regioninės pažangos priemonės Nr. 09-003-02-02-11 (RE) „Sumažinti pažeidžiamų visuomenės grupių gerovės teritorinius skirtumus“ finansavimo gairių patvirtinimo“.

² SADM 2023 m. statistika apie negalią. Prieiga per internetą: <https://socmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/socialine-integracija/negalios-reforma-ir-asmenu-su-negalia-itrauktis/statistika-2/>

m. buvo 17 333 pensinio amžiaus asmenys, kuriems nustatytas slaugos ar priežiūros (pagalbos) poreikis, t. y. 13,7 proc. nuo visų pensinio amžiaus Kauno regiono gyventojų. Didžiausia pensinio amžiaus gyventojų dalis, kuriems nustatytas slaugos ar priežiūros (pagalbos) poreikis, lyginant su likusiomis Kauno regiono savivaldybėmis buvo Raseinių r. sav. – 23,2 proc. (1 723 asmenys). Prienų r. sav. tokie asmenys sudarė 17,4 proc. visų pensinio amžiaus gyventojų (1 061 asmuo), Kaišiadorių r. sav. – 16,6 proc. (1 052 asmenys), Jonavos r. sav. – 16,4 proc. (1 486 asmenys), Kauno r. sav. – 14,5 proc. (2 420 asmenų), Kėdainių r. sav. – 14 proc. (1 512 asmenų), o mažiausia dalis pensinio amžiaus asmenų, kuriems nustatytas slaugos ar priežiūros (pagalbos) poreikis, buvo Kauno m. sav. – 11,6 proc. (7 925 asmenų) ir Birštono sav. – 13,5 proc. (154 asmenys). Plano I skyriuje „Regiono plėtros plano teritorinė aprėptis ir regiono esamos situacijos analizė“ aprašant problemą „Neužtikrinama socialinė gerovė ir tolygus užimtumas“ pateikiama informacija apie slaugos ir priežiūros (pagalbos) paslaugų prieinamumą, bendras demografinės ir gyventojų senėjimo tendencijas, kurios atskleidžia tai, kad Kauno regione gyventojų skaičius išlieka stabilus ir yra linkęs augti, fiksuojamos visuomenės senėjimo tendencijos. Lietuvos Respublikos finansų ministerijos užsakymu bendradarbiaujant su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija 2020 m. parengtoje Investicijų poreikio sveikatos apsaugos ir ilgalaikės priežiūros srityje analizėje³ (toliau – IP analizė) pateikiamos Lietuvos gyventojų skaičiaus prognozės pagal amžiaus grupes iki 2030 m., kuriose ženklus visuomenės senėjimo tendencijų augimas prognozuojamas nacionaliniu mastu (savivaldybių / apskričių lygmeniu gyventojų demografinės tendencijos pagal amžiaus grupes nėra suplanuotos), o tai turi poveikį ilgalaikės priežiūros paslaugų, tame tarpe ir socialinių paslaugų senyvo amžiaus asmenims, poreikio didėjimui, kadangi gyventojų, sergančių lėtine liga ar turinčių ilgalaikių sveikatos sutrikimų, dalis didėja proporcingai gyventojų amžiui (informacija pateikiama plano I skyriuje „Regiono plėtros plano teritorinė aprėptis ir regiono esamos situacijos analizė“ aprašant problemą „Neužtikrinama socialinė gerovė ir tolygus užimtumas“). Tai turi poveikį gebėjimų savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimoms) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime netekimui ir didina ilgalaikės priežiūros paslaugų, kurios apima socialines paslaugas (pagalbos į namus, globos asmens namuose, dienos globos institucijoje, integralios pagalbos namuose, stacionarios globos) prieinamumo trūkumą. IP analizės 7 lentelėje „Paslaugų gavėjų (senyvo amžiaus ir neįgalųjų), kuriems numatomas ilgalaikės priežiūros paslaugų poreikis, skaičius“ prognozuota, kad stacionarios globos (globos įstaigoje) vietų skaičius Lietuvoje nuo 12 830 vietų 2018 m. padidės iki 13 430 2030 m., tačiau jau 2022 m. faktinis vietų skaičius globos įstaigose seniems žmonėms ir suaugusiems neįgaliesiems siekė 13 299 (Valstybės duomenų agentūra, 2024 m.) ir, kol nebus pagerintas nestacionarių ilgalaikės priežiūros paslaugų senyvo amžiaus asmenims (pagalba į namus, globa namuose, dienos globa institucijoje / dienos centre) prieinamumas ir kokybė (ypač turintiems demencijos sutrikimų, reikalaujančių nuolatinės priežiūros), stacionarių globos paslaugų įstaigoje poreikis išliks augantis. IP analizėje nurodoma, kad atsižvelgiant į šiuo metu esantį senyvo amžiaus asmenų poreikį apsigyventi globos namuose, būtina steigti senyvo amžiaus asmenų (ypač turinčių demencijos sutrikimų) poreikiams pritaikytus globos namus bendruomenėje, tačiau išanalizavus esamą paslaugų senyvo amžiaus asmenims Kauno regione situaciją, būtina įvertinti ir tai, kad paslaugų poreikiui įtakos turi Socialinės globos normų apraš⁴ veikiančioms socialinės globos įstaigoms senyvo amžiaus asmenims bei specializuotiems slaugos ir

³ Investicijų poreikio sveikatos apsaugos ir ilgalaikės priežiūros srityje analizė 2020 m. Prieiga per internetą: <https://2014.esinvesticijos.lt/uploads/main/documents/files/Post%202020/Programos%20rengimas/Sveikatos%20apsaugos%20ir%20ilgalaik%C4%97s%20prie%C5%B4i%C5%ABros%20%C5%BEem%C4%97lapis.pdf>

⁴ Socialinės globos normų aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. A1-46 „Dėl Socialinės globos normų aprašo patvirtinimo“.

socialinės globos namams nustatyti reikalavimai, pagal kuriuos nuo 2030 m. minėtos įstaigos turės atitikti vienodus reikalavimus kaip ir nuo 2022 metų naujai statomi, įrengiami globos namai⁵.

Nors dėl duomenų trūkumo nėra galimybės nustatyti tikslaus paslaugų senyvo amžiaus asmenims poreikio (pvz. duomenis apie laukiančiųjų eiles į senų žmonių globos įstaigas pateikia tik valstybinės globos įstaigos⁶, o viešai prieinamų statistinių duomenų apie kitų paslaugų senyvo amžiaus asmenims – savarankiško gyvenimo namų, globos namų ir bendruomeninių paslaugų aplinkos pritaikymo Alzheimerio liga, senatvine demencija sergantiems asmenims, negalią turintiems asmenims ir pan. – poreikį apskritai nėra), tačiau įvertinus aukščiau išdėstytą informaciją apie tikslinės grupės augimo tendencijas, jos problematiką bei poreikį užtikrinti senyvo amžiaus asmenims skirtos infrastruktūros atitiktį nacionaliniuose teisės aktuose nustatytiems bei kitiems reikalavimams, darytina prielaida, kad tikslinės grupės poreikiai išliks aktualūs pažangos priemonės įgyvendinimo ir 5 metų po pažangos priemonės įgyvendinimo pabaigos laikotarpiu.

Finansavimo gairėse detalizuojama, kad veikla „Socialinių paslaugų įstaigų senyvo amžiaus asmenims infrastruktūros modernizavimas ir plėtra“ vykdoma finansuojant socialinių paslaugų įstaigų senyvo amžiaus asmenims infrastruktūrą bendruomenėje (savarankiško gyvenimo namų, globos namų infrastruktūros modernizavimą ir plėtrą; globos namų ir bendruomeninių paslaugų aplinkos pritaikymą Alzheimerio liga, senatvine demencija sergantiems asmenims, negalią turintiems asmenims).

SADM 2024 m. sausio 17 d. duomenimis⁷ Kauno regione veikė 3 savarankiško gyvenimo namai. Kauno m. sav. veikia 10 vietų savarankiško gyvenimo namai, Kauno r. sav. – 8 ir Kėdainių r. sav. – 20 vietų savarankiško gyvenimo namai.

SADM duomenimis⁸ ir Neįgalųjų reikalų departamento prie SADM 2024 m. kovo 14 d. duomenimis⁹, Kauno regione veikė 24¹⁰ senų žmonių globos įstaigos (iš jų 3 valstybinės, 9 – savivaldybės, 4 – nevyriausybinių organizacijos, religinės bendruomenės ar pan. ir 8 privačios), turinčios iš viso 1 620 vietų. Daugiausiai senų žmonių globos įstaigų veikia Kauno m. sav. teritorijoje (8), turinčios 368 vietas, Kauno r. sav. ir Kėdainių r. sav. veikia po 5 tokias įstaigas, apimančias atitinkamai 248 ir 282 vietas. Jonavos r. sav. ir Kaišiadorių r. sav. veikia po 2 senų žmonių globos įstaigas, turinčias iš viso 107 ir 198 vietas, Prienų r. sav. ir Raseinių r. sav. veiklą vykdo po 1 globos įstaigą, kurios talpina po 210 ir 207 gyventojus. Viešųjų paslaugų ir infrastruktūros prieinamumą skirtingose savivaldybėse ir problemos masto netolygumus tarp Kauno regiono savivaldybių geriau atspindi senų žmonių globos įstaigų vietos, tenkančios 1 000 gyventojų: Kauno regione 1 000 gyventojų tenka 2,8 vietos senų žmonių globos įstaigose, Prienų r. sav., Raseinių r. sav., Kaišiadorių

⁵ Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2020 m. lapkričio 6 d. raštas Nr. (19.1E-33)STAP-886. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/0e89efa0205211eb9604df942ee8e443?jfwid=-aqb7glh4t>

⁶ Neįgalųjų reikalų departamento prie socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis, 2024 m. kovo 14 d. laukiančiųjų eilėje į SADM pavaldžias socialinės globos įstaigas (suaugusiųjų socialinės globos namus), veikiančius Kauno regione laukė 12 asmenų (Kėdainių socialinės globos namuose – 6 asmenys; Strėvininkų socialinės globos namuose – 4 asmenys; socialinės globos centre „Vija“ – 2 asmenys), t. y. tik 3 iš 24 Kauno regione veikiančių senų žmonių globos įstaigų. IP analizėje nurodytais SADM savivaldybių pateiktais 2020-02-01 duomenimis, visoje Lietuvoje buvo 1360 asmenų, norinčių apsigyventi stacionariuose įstaigose (globos namuose).

⁷ Prieiga per internetą: <https://socmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/socialine-integracija/socialines-paslaugos/globos-istaigu-sarasai/savarankisko-gyvenimo-namu-sarasas/>

⁸ Prieiga per internetą: <https://socmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/socialine-integracija/socialines-paslaugos/globos-istaigu-sarasai/senu-zmoni-globos-istaigos/>

⁹ Prieiga per internetą: <https://www.ndt.lt/laisvos-vietos-socialines-globos-istaigose/>

¹⁰ Valstybės duomenų agentūros duomenimis, 2022 m. Kauno regione veikė 41 globos įstaiga seniems žmonėms, bet įvertinus tai, kad dalis sveikatos priežiūros įstaigų turi licencijas socialinei globai teikti, pagrindimo apraše remiamasi SADM pateikiamais duomenimis.

r. sav. ir Kėdainių r. sav. labiausiai viršija regiono vidurkį, galėdamos pasiūlyti atitinkamai 8,4, 6,9, 6,6 ir 6,1 vietą 1 000 savivaldybės gyventojų, Kauno m. sav. tenka 1,2 vietos, Kauno r. sav. 2,5 vietos ir Jonavos r. sav. 2,6 vietos senų žmonių globos įstaigose 1 000 savivaldybės gyventojų, o Birštono sav. apskritai neteikiamos globos paslaugos senyvo amžiaus asmenis. Dalies įstaigų infrastruktūra neatitinka tiek gyventojų keliamų lūkesčių paslaugų kokybei, tiek Socialinės globos normų aprašo 3 priede (Senyvo amžiaus asmenų, suaugusių asmenų su negalia ir vaikų su negalia dienos socialinės globos normos, taikomos dienos socialinės globos centrums ir kitoms socialinės globos įstaigoms, teikiančioms dienos (trumpalaikę) socialinę globą senyvo amžiaus asmenų, suaugusių asmenų ir vaikų su negalia namuose) ir 4 priede (Senyvo amžiaus asmenų ir suaugusių asmenų su negalia ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos normos taikomos socialinės globos namams, specializuotiems slaugos ir socialinės globos namams ir grupinio gyvenimo namams) nustatytų reikalavimų.

Kauno regione taip pat veikia 6 (iš viso 469 vietų) grupinio gyvenimo namai (globos įstaigos ir grupinio gyvenimo namai suaugusiems neįgaliesiems) pagal savo pobūdį priskirtini bendruomeninėms paslaugoms. SADM duomenimis¹¹, Jonavos r. sav. veikia 1 tokia įstaiga (11 vietų), Kaišiadorių r. sav. – 1 įstaiga (219 vietų), Kauno m. sav. – 2 įstaigos (73 vietos), Kėdainių r. sav. – 1 įstaiga (150 vietų), Raseinių r. sav. – 1 įstaiga (16 vietų).

Ligotumas demencija ir Alzheimerio liga (F00-F03, G30) 10 tūkst. gyventojų 2022 m. Kauno regione siekė 164,9 atvejus ir buvo didesnis nei vidutiniškai Lietuvoje (145,3 atvejai) (Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema, 2024 m.). Stebimi ligotumo netolygumai tarp savivaldybių. Nacionalinį vidurkį viršijantis ligotumas 10 tūkst. gyventojų nustatytas 7 iš 8 Kauno regiono savivaldybių Raseinių r. sav. (288,2 atvejai), Prienų r. sav. (221,1 atvejais), Jonavos r. sav. (212,7 atvejai), Birštono sav. (187,7 atvejai), Kaišiadorių r. sav. (182 atvejai), Kauno m. sav. (154,2 atvejai), Kėdainių r. sav. (150,8) ir tik Kauno r. sav. (125,2 atvejai) rodiklio reikšmė buvo mažesnė, nei Lietuvos vidurkis.

Kauno regione 2023 m. buvo iš viso 12 502 pensinio amžiaus asmenys su negalia¹² (SADM, 2024 m.) ir tai sudarė 9,9 proc. nuo visų regione gyvenančių pensinio amžiaus asmenų. Regiono vidurkį beveik du kartus viršijo Raseinių r. sav. rodiklis – 18,7 proc. (1 392 asmenys) nuo visų savivaldybėje gyvenančių pensinio amžiaus asmenų. Prienų r. sav. buvo 13,4 proc. (820 asmenų) pensinio amžiaus asmenų su negalia, Kaišiadorių r. sav. – 11,7 proc. (741 asmuo), Jonavos r. sav. – 10,8 proc. (977 asmenys), Birštono sav. – 10,6 proc. (121 asmuo), Kauno r. sav. – 10,3 proc. (1 714 asmenų). Mažiausia pensinio amžiaus asmenų su negalia dalis Kauno regione 2023 m. buvo Kauno m. sav. – 8,3 proc. (5 699 asmenys) ir Kėdainių r. sav. – 9,6 proc. (1 038 asmenys).

Įvertinus aukščiau išdėstytus duomenis ir Kauno apskrities savivaldybių administracijų pateiktą informaciją, įgyvendinant pažangos priemonę Kauno regione siekiama patenkinti tiek šiuo metu socialinės globos įstaigose gyvenančių asmenų poreikius gauti kokybiškas ir teisės aktų nuostatas atitinkančias paslaugas, tiek pagerinti ir padidinti paslaugų prieinamumą senyvo amžiaus asmenims, ypatingai sergantiems Alzheimerio liga, senatvine demencija ir / ar turintiems negalią. Siekiant patenkinti neatlieptus dalies tikslinės grupės poreikius, tikslinga įgyvendinti pažangos priemonės projektus, kuriais bus gerinamos globos namų gyventojų gyvenimo sąlygos ir / ar didinamas paslaugų prieinamumas, Raseinių rajono, Prienų rajono, Kėdainių rajono, Kaišiadorių rajono ir Kauno rajono savivaldybėse.

¹¹ Prieiga per internetą: <https://socmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/socialine-integracija/socialines-paslaugos/globos-istaigu-sarasai/globos-istaigos-suaugusiems-negalia-turintiems-zmonems/>

¹² SADM 2023 m. statistika apie negalią. Prieiga per internetą: <https://socmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/socialine-integracija/negalios-reforma-ir-asmenu-su-negalia-itrauktis/statistika-2/>

Įgyvendinant priemonę Kauno regione už 16 863 058,89 Eur 414 senyvo amžiaus asmenų bus sukurta nauja arba modernizuota socialinės rūpybos infrastruktūra. Raseinių r. sav. bus modernizuojami Blinstrubiškių socialinės globos namai adresu Dvaro g. 6., Blinstrubiškių k., Raseinių r. (150 vietų) ir Šiluvos miestelyje, savivaldybei priklausančiame žemės sklype, statomi nauji globos namai (50 vietų). Prienų r. sav. bus modernizuojama Prienų globos namų infrastruktūra, adresu Panemunės g. 28, Prienai, pritaikant ją Alzheimerio liga, demencija sergantiems asmenims – sukuriant saugią, Socialinės globos normų aprašo reikalavimus ir asmens poreikius atitinkančią aplinką planuojama rekonstruoti medinį pastatą¹³ į jį perkelti 12 demencija ir Alzheimerio liga sergančių asmenų. Kėdainių r. sav. planuojama modernizuoti Josvainių socialinio ir ugdymo centro infrastruktūrą, adresu Skroblų g. 8, Josvainiai, išplečiant vietų skaičių nuo 38 iki 41 ir Šėtos socialinis ir ugdymo centro infrastruktūrą, adresu Ramygalos g. 34A, Šėta, išplečiant vietų skaičių nuo 40 iki 44. Kėdainių r. sav. Dotnuvos slaugos namus, adresu Darželio g. 6, Dotnuva, planuojama modernizuoti nekeičiant vietų skaičiaus (45 vietos). Kaišiadorių r. sav. planuojama statyti naują globos namų pastatą adresu Beržyno g. 27, Kaišiadoryse (numatoma, kad infrastruktūra bus sukurta 50 asmenų). Kauno r. sav. bus modernizuojami Čekiškės socialinių paslaugų namai adresu L. Markelio g. 5 ir 5-2, Čekiškės mstl., Čekiškės sen. (22 vietos). Visos planuojamos investicijos bus nukreiptos tik į socialinės globos paslaugas senyvo amžiaus asmenims.

Kitose Kauno regiono savivaldybėse problema sprendžiama kitais finansavimo šaltiniais, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 str. 12 p., Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo bei su juo susijusių įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatas, susijusias su savivaldybių institucijų pareiga tinkamai įgyvendinti savo funkcijas šioje srityje, savivaldybių savarankiškumu ir veiklos laisve pagal Konstitucijos bei įstatymų apibrėžtą kompetenciją.

Pažangos priemone siekiamas pokytis – pagerintas socialinių paslaugų senyvo amžiaus asmenims prieinamumas ir kokybė. Įgyvendinant pažangos priemonės veiklas bus prisidedama prie 2022–2030 metų regionų plėtros programoje¹⁴, nustatyto poveikio rodiklio „Socialines paslaugas gaunančių tikslinės grupės asmenų dalis nuo bendro su skurdo rizika ar socialine atskirtimi susiduriančių gyventojų skaičiaus“ siekimo. Planuojama, kad 2030 m. Kauno regione socialines paslaugas gaus 27 proc. tikslinės grupės asmenų nuo bendro su skurdo rizika ar socialine atskirtimi susiduriančių gyventojų skaičiaus. Prie nustatyto poveikio rodiklio pasiekimo tiesiogiai prisidės ne tik ši pažangos priemonė, bet ir kitos plane suplanuotos pažangos priemonės: Nr. LT022-02-02-01 „Asmenų su intelekto ir (ar) psichikos negalia institucinės globos pertvarkos įgyvendinimas“ ir Nr. LT022-02-02-02 „Nestacionarių ir bendruomeninių socialinių paslaugų plėtojimas“, o netiesiogiai prisidės kitos plane, savivaldybių ir valstybiniu lygiu ar privačiomis iniciatyvomis taikomos priemonės mažinančios pažeidžiamų visuomenės grupių gerovės teritorinius skirtumus.

Kauno regione buvo įgyvendinama 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ priemonė Nr. 08.1.1-CPVA-R-407 „Socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra“, skirta gerinti socialinių paslaugų prieinamumą bendruomenėje, mažinti regioninius skirtumus, plėtojant socialinių paslaugų infrastruktūrą bendruomenėje senyvo amžiaus asmenims, socialiai pažeidžiamoms asmenų grupėms (neįgaliems asmenims (išskyrus turinčius proto ar (ir) psichikos negalią), socialinės rizikos

¹³ Modernizuojamo pastato unikalus Nr. 6993-8000-3020.

¹⁴ Patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 713 „Dėl 2022–2030 metų regionų plėtros programos patvirtinimo“.

asmenims) ir jų šeimoms. Projektais¹⁵, įgyvendinamais pagal šią priemonę, buvo sukurta nauja bei modernizuota socialinės globos namų senyvo amžiaus asmenims infrastruktūra ir nestacionarių bei bendruomeninių socialinių paslaugų infrastruktūra pažeidžiamoms grupėms ir šeimoms 9 investicijas gavusiuose socialinių paslaugų infrastruktūros objektuose turinčiuose iš viso 313 vietų socialinių paslaugų gavėjams. Taip pat Kauno regione į pažangos priemonės veiklą panašus projektas buvo įgyvendintas 2007–2013 metų Sanglaudos skatinimo veiksmų programos priemonėmis Kėdainių r. sav.¹⁶. Nepaisant minėtų priemonių įgyvendinimo, atsižvelgiant į demografinius pokyčius, nacionalinių teisės aktų reikalavimus, Kauno regione išlieka aktualus tolimesnių priemonių socialinių paslaugų įstaigų senyvo amžiaus asmenims infrastruktūros modernizavimui ir plėtrai poreikis.

III SKYRIUS PAŽANGOS PRIEMONĖS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA

Pažangos priemonės veiklos įgyvendinamos Kauno regiono teritorijoje, apimančioje savivaldybes:

- Birštono;
- Jonavos rajono;
- Kaišiadorių rajono;
- Kauno miesto;
- Kauno rajono;
- Kėdainių rajono;
- Prienų rajono;
- Raseinių rajono.

IV SKYRIUS PAŽANGOS PRIEMONĖS VEIKLOS, PROJEKTŲ VYKDYTOJAI IR PARTNERIAI

Atsižvelgiant į socialinės apsaugos srityje planuojamas 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijos programos investicijas, siekiant spręsti Kauno regione identifikuotą problemą „Neužtikrinama socialinė gerovė ir tolygus užimtumas“ ir šalinti vieną iš problemos giluminių priežasčių „Socialinių paslaugų prieinamumo trūkumas pažeidžiamiems asmenims“ Kauno regiono plėtros taryba kartu su Kauno regiono savivaldybių vykdomosiomis institucijomis, įvertindama finansavimo gairėmis finansuojamą veiklą „Socialinių paslaugų įstaigų senyvo amžiaus asmenims infrastruktūros modernizavimas ir plėtra“, pasirinko vykdyti pažangos priemonės veiklą – pagerinti socialinių paslaugų senyvo amžiaus asmenims prieinamumą ir kokybę.

Finansavimo gairėse galimi pareiškėjai ir partneriai nėra tiesiogiai įvardinti. Atsižvelgiant į Socialinių paslaugų įstatymą, kuris numato, kad už socialinių paslaugų teikimo savo teritorijos gyventojams užtikrinimą atsakingos savivaldybės, kurios planuoja ir organizuoja socialines paslaugas

¹⁵ SADM priemonės Nr. 08.1.1-CPVA-R-407 „Socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra“ iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų siūlomų bendrai finansuoti Kauno regiono projektų sąrašas, patvirtintas Kauno regiono plėtros tarybos 2016 m. spalio 28 d. sprendimu Nr. 51/2S-56. Prieiga per internetą: <https://kaunoregionas.lt/wp-content/uploads/2023/04/23.-407-sarasas.xlsx>

¹⁶ 2014 m. Europos Sanglaudos fondo lėšomis buvo įgyvendintas projektas „Vaikų darželio pastato pritaikymas slaugos namams“, kuris pagerino socialinių paslaugų kokybę senyvo amžiaus ir neįgaliesiems asmenims. Projekto metu buvo rekonstruotas ir pritaikytas slaugos namams buvęs vaikų darželio pastatas Darželio g. 6, Dotnuvos miestelyje, Kėdainių rajone. Pastatas aprūpintas stacionarių socialinių paslaugų teikimui reikalinga technologine, kompiuterine įranga bei baldais. Įsigyta speciali transporto priemonė su neįgaliesiems pritaikyta įranga.

ir į Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 str. 12 p., kuriame nustatyta savarankiškoji savivaldybės funkcija – socialinių paslaugų teikimo užtikrinimas planuojant ir organizuojant socialines paslaugas, kontroliuojant bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros kokybę, taip pat socialinių paslaugų įstaigų steigimas ir išlaikymas, savivaldybė nustato socialinių paslaugų poreikį, vertina asmens (šeimoms) finansines galimybes mokėti už socialines paslaugas, perka ir finansuoja (iš valstybės, savivaldybės biudžetų lėšų, socialinių paslaugų įstaigų lėšų, ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšų, paramos (aukų), asmens (šeimoms) mokėjimo už socialines paslaugas ir kitų lėšų) socialines paslaugas savo teritorijos gyventojams.

Galimi pažangos priemonės projektų pareiškėjai ir partneriai yra Kauno regiono savivaldybių administracijos ir socialinių paslaugų įstaigos, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme. Kauno regiono savivaldybės, atsižvelgdamos į Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo nuostatas, savarankiškai įvertino poreikį ir, jeigu reikia, atliko skaidrias ir viešas projektų / partnerių atrankas.

V SKYRIUS PAŽANGOS PRIEMONĖS PROJEKTŲ ATRANKA

Pažangos priemonės projektus atrinkti planavimo būdu pasirinkta vadovaujantis Strateginio valdymo metodikos¹⁷ 135.2 papunkčiu, kuris numato, kad planavimo būdas taikomas projektams, kuriais įgyvendinamos Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytos funkcijos ir veiklos, kurie priskirtini valstybės ar savivaldybių institucijoms ar įstaigoms ar jų kontroliuojamiems juridiniams asmenims ir kuriais tiesiogiai prisidedama prie pažangos priemonės įgyvendinimo ir joje numatytų rezultatų pasiekimo.

VI SKYRIUS PAŽANGOS PRIEMONĖS PRISIDĖJIMAS PRIE HORIZONTALIŲJŲ PRINCIPŲ ĮGYVENDINIMO

Lentelė Nr. 1

Eil. Nr.	Horizontalieji principai (toliau – HP)	Informacija apie pažangos priemonės prisidėjimą prie HP
1.	Darnaus vystymosi	Pagal pažangos priemonę planuojamuose projektuose nėra numatoma veiksmų, kurie turėtų neigiamą poveikį darnaus vystymosi principui įgyvendinti. Pagal pažangos priemonę planuojamuose projektuose nėra numatoma veiksmų, kuriais būtų daroma reikšminga žala aplinkos tikslams, nustatytiems 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088, 17 straipsnyje.
2.	Inovatyvumo (kūrybingumo)	Finansavimo gairėse nenumatytas reikalavimas prisidėti prie inovatyvumo (kūrybingumo) HP įgyvendinimo ir pagal pažangos priemonę planuojamuose projektuose nėra numatoma veiksmų, kurie tiesiogiai prisidėtų prie inovatyvumo (kūrybingumo) HP įgyvendinimo.

¹⁷ Patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 292 „Dėl Strateginio valdymo metodikos patvirtinimo“.

Eil. Nr.	Horizontalieji principai (toliau – HP)	Informacija apie pažangos priemonės prisidėjimą prie HP
3.	Lygių galimybių visiems	<p>Pagal pažangos priemonę planuojamuose projektuose nėra numatyta apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį įgyvendinant moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, etninės priklausomybės, religijos ar įsitikinimų, tikėjimo, pažiūrų, negalios, sveikatos būklės, socialinės padėties, amžiaus, lytinės orientacijos ir kitais pagrindais principus.</p> <p>Pagal pažangos priemonę planuojamuose projektuose bus numatytos priemonės sukurtos ar modernizuotos infrastruktūros prieinamumo visiems reikalavimui užtikrinti, laikantis universalaus dizaino, kaip jis apibrėžtas Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 2 straipsnio 109 dalyje, reikalavimų (informacija apie universalaus dizaino principus skelbiama interneto svetainėje https://www.ndt.lt/universalus-dizainas/) ir (ar) Statybos techniniame reglamente STR 2.03.01:2019 „Statinių prieinamumas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2019 m. lapkričio 4 d. įsakymu Nr. D1-653 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.03.01:2019 „Statinių prieinamumas“ patvirtinimo“ (toliau – STR) ir (ar) kituose norminiuose statybos techniniuose dokumentuose nustatytų reikalavimų.</p> <p>Visi investicijas gavę infrastruktūros objektai, išskyrus gyvenamuosius namus ir butus, bus pritaikyti asmenų, turinčių judėjimo negalią poreikiams, laikantis STR ir (ar) kituose norminiuose statybos techniniuose dokumentuose nustatytų reikalavimų.</p>

VII SKYRIUS IŠANKSTINĖS SĄLYGOS

Vadovaujantis 2022–2030 metų regionų plėtros programos II skyriaus 1 lentelėje pateiktais duomenimis ir finansavimo gairių III skyriaus 2.1.2 papunkčiu, pažangos priemone planuojamai regioninės pažangos priemonės Nr. 09-003-02-02-11 (RE) „Sumažinti pažeidžiamų visuomenės grupių gerovės teritorinius skirtumus“ veiklai „Socialinių paslaugų įstaigų senyvo amžiaus asmenims infrastruktūros modernizavimas ir plėtra“ nustatyta išankstinė sąlyga – Patvirtintose regionų plėtros planų pažangos priemonėse numatytos veiklos, skirtos institucinės globos pertvarkai įgyvendinti, ir iki 2022 m. liepos 1 d. yra parengti ir suderinti su SADM regioniniai socialinių paslaugų ir socialinių paslaugų infrastruktūros, reikalingos institucinės globos pertvarkai įgyvendinti, žemėlapiai.

SADM 2022 m. birželio 22 d. raštu Nr. (14.2Mr-02) SD-2459 „Dėl perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų Kauno regiono žemėlapio“ pateikė Perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų Kauno regiono žemėlapi. Kauno regiono plėtros taryba 2022 m. liepos 15 d. sprendimu Nr. 6KS-16 „Dėl Perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų Kauno regiono žemėlapio derinimo“ suderino Perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų Kauno regiono žemėlapi. Iškilus poreikiui tikslinti Perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų Kauno regiono žemėlapi ir Kauno regiono savivaldybėms pasikreipus dėl jo pakeitimų ir juos suderinus su SADM, Kauno regiono plėtros taryba

2023 m. gruodžio 22 d. sprendimu Nr. 6KS-68 „Dėl Perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų Kauno regiono žemėlapio patvirtinimo“ patvirtino Perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų Kauno regiono žemėlapi.

Išankstinė sąlyga laikoma išpildyta, kai patvirtintose regiono plėtros plano pažangos priemonėse yra numatytos Pertvarkos žemėlapiuose patvirtintos veiklos, regiono plėtros plano pažangos priemonės, kuriai įgyvendinti numatoma naudoti SADM regioninės pažangos priemonės lėšas, pažangos priemonės pagrindimo apraše yra pateiktas projektų, atitinkančių Pertvarkos žemėlapi, sąrašas (jei taikoma) ir nurodyta siektina stebėsenos rodiklio „Paslaugų intelekto ir (ar) psichikos negalią turintiems asmenims vietų skaičius naujoje ar modernizuotoje infrastruktūroje“ reikšmė atitinka Pertvarkos žemėlapyje konkrečiam regionui nurodytą vietų paslaugų gavėjams skaičių. Apie tai, ar išankstinė sąlyga įgyvendinta, vertindama regiono plėtros plano pažangos priemonę, SADM informuoja regiono plėtros planą administruojančiąją instituciją, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministeriją ir atitinkamo regiono plėtros tarybą.

VIII SKYRIUS
PAŽANGOS PRIEMONĖS STEBĖSENOS RODIKLIAI

Pažangos priemonės veiklos produkto rodiklis „Naujos arba modernizuotos socialinės rūpybos infrastruktūros (ne būsto) talpumas“ ir pažangos priemonės stebėsenos rezultato rodiklis „Naujos arba modernizuotos socialinės rūpybos infrastruktūros naudotojų skaičius per metus“ buvo pasirinkti vadovaujantis finansavimo gairėmis.

Lentelė Nr. 2

Pažangos priemonės veiklų produkto rodikliai							
Veiklos pavadinimas	Rodiklio kodas	Rodiklio pavadinimas, matavimo vienetas	Rodikliui pasiekti planuojama panaudoti pažangos lėšų suma, Eur		Siektingos rodiklio reikšmės		Siektingos rodiklio reikšmės nustatymo pagrindimas
			Iš viso	Iš jų ES, kitos tarptautinės finansinės paramos ir valstybės biudžeto lėšų suma	Tarpinė reikšmė (metai)	Galutinė reikšmė (metai)	
1	2	3	4	5	6	7	8
Socialinių paslaugų senyvo amžiaus asmenims prieinamumo ir kokybės gerinimas	P.B.2.0070	Naujos arba modernizuotos socialinės rūpybos infrastruktūros (ne būsto) talpumas (asmenys per metus)	16 863 058,89	14 333 599,29	0 (2024)	414 (2029)	Siektina rodiklio reikšmė nustatyta, vadovaujantis stebėsenos rodiklio aprašymo kortelėje pateiktu paaiškinimu, kaip apskaičiuojama projekto rodiklio siektina reikšmė, pagal savivaldybių pateiktą informaciją apie projektų planuojamas įgyvendinti regioninės priemonės finansavimo gairių finansuojamas veiklas.

Lentelė Nr. 3

Pažangos priemonės rezultato rodikliai							
Rodiklio kodas	Rodiklio pavadinimas, matavimo vienetas	Pradinė rodiklio reikšmė (metai)	Rodikliui pasiekti planuojama panaudoti pažangos lėšų suma, Eur		Siektinios rodiklio reikšmės		Siektinios rodiklio reikšmės nustatymo pagrindimas
			Iš viso	Iš jų ES, kitos tarptautinės finansinės paramos ir valstybės biudžeto lėšų suma	Tarpinė reikšmė (metai)	Galutinė reikšmė (metai)	
1	2	3	4	5	6	7	8
R.B.2.2074	Naujos arba modernizuotos socialinės rūpybos infrastruktūros naudotojų skaičius per metus (naudotojai per metus)	0 (2021)	16 863 058,89	14 333 599,29	0 (2024)	414 (2029)	Siektina rodiklio reikšmė nustatyta, vadovaujantis stebėsenos rodiklio aprašymo kortelėje pateiktu paaiškinimu, kaip apskaičiuojama projekto rodiklio siektina reikšmė, pagal savivaldybių pateiktą informaciją apie projektą planuojamas įgyvendinti regioninės priemonės finansavimo gairių finansuojamas veiklas.

Regiono plėtros tarybos
administracijos direktorė

Simona Stočkienė